

свързана с възникването на идеята за паметник на войводата, сформирването на организационен комитет и реализацията на паметника и откриването му, попаднах на интересни материали. Този процес обхваща почти половин век от възникването на идеята през 1892 г. до откриването на сегашния паметник в 1935 г.

Проведени са два конкурса, но аз ще взема отношение по историята на първия конкурс

В протоколите на организационния комитет „Паметник на войводата Х.Димитър“, съставен от видни сливенски общественици, са отразени подробно въпросите, свързани със значимостта и заслугите на Хаджи Димитър за България, отрежда място къде да бъде изграден паметникът как да изглежда той, каква идея да разработят ангажираните скулптори в конкурса, колко би струвал паметника и пр.

Синтезиран отговор на тези въпроси намираме в изложението на привлечения от организационния комитет за мнение млад художник Йордан Кювлиев: „Най-хубавото ще бъде в този случай артиста да се възползва от прекрасната Ботева песен „жив е той жив е“, с подобна задача могат да се заемат само вещи артисти – ето защо аз предлагам, комитетът, подкрепен от правителството, да отправи покана към знаменити скулптори от Франция, Белгия, Италия, Германия – цяла Европа въобще.”²

Сведения за осъществените официални и лични контакти намираме в протокол на заседание на комитета. Той констатира за подготвени и изпратени до авторите от осем различни страни на 30 комплекта конкурсни материали.

В годините 1912-1914 кипи оживената дейност на комитета. Нека дапомним, че в 1912-1914 г. на Балканите се водят две братоубийствени войни, но духът на идеите на съюз „Лада“ са още живи. Във време на разгорещени диви политически страсти, безброй разрушения и страдания на мирни граждани, леещи се реки на братска кръв, да създаваш паметник на национален герой на „врага“ /според конюктурата на времето/ е проява на виш морал и благородство.

Само по себе си подвиг.

Този факт днес не е достатъчно осветлен, остана между архивните папки, неразбран и забравен... Тъжен пример за нашата къса памет.

Конкурсът се провежда на 20 юли 1914 година. За него по река Дунав, море и трена в Сливен пристигат общо 20 проекта, от които, за съжаление, четири проекта от пристигналите по море, вероятно от Украйна и Русия,